

Onderzoek onderwijsvoorzieningen

Inleiding

De gemeente Woerden kiest voor een rol als regisseur. Bij regisseren komen twee vragen aan de orde: wat willen we bereiken en wie gaat dat verwezenlijken?

Dat wil zeggen dat we ons oriënteren op de rol die de gemeente zowel op inhoud wil hebben (wat willen we bereiken: stellen we ons zelf wat abstracter geformuleerde of hele gedetailleerde doelstellingen) en proberen we die doelstellingen zelf, of door spelers in de samenleving te laten bereiken?

Voor het toepassen van het begrip “regievoering” hanteren we het volgende schema:

Regievoering uit noodzaak en ambitie

De gemeente Woerden kiest ervoor één doelstelling (‘stip op de horizon’) te formuleren en het maatschappelijk middenveld zoveel mogelijk in de gelegenheid te stellen die doelstelling te bereiken. De gemeente voert via de Lokaal Educatieve en Zorg Agenda het overleg met instellingen die betrokken zijn bij het bereiken van de doelstelling en stelt die instellingen in de gelegenheid de uitvoering van onze doelstelling ter hand te nemen.

Doelstelling: Iedereen van 23 jaar heeft een startkwalificatie

Dat is de doelstelling voor de komende jaren. Hiermee bedoelen we dat iedereen succesvol het havo of het vwo afrondt, of een diploma op niveau twee van het mbo behaalt. Teneinde dat te bereiken dienen we te voorkomen dat leerlingen voortijdig de school verlaten. Een voortijdig schoolverlater is iemand tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

De leerplicht loopt tot 16 jaar en de kwalificatieplicht tot 18, maar de gemeente Woerden wil de jongeren niet uit het oog verliezen die dan nog geen startkwalificatie hebben gehaald. Daarom kiezen we de leeftijdsgrens (van 23 jaar) die hoort bij de term 'voortijdig schoolverlater'.

Instrumenten

Op dit moment zetten we veel instrumenten in om leerlingen in staat te stellen de startkwalificatie te halen. We hebben budget voor en zetten (soms) formatie in op:

1. Leerplicht en RMC	11. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
2. Onderwijsachterstandenbeleid	12. Combinatiefuncties
3. Vroeg- en voorschoolse Educatie (gericht op kinderen tot 4 met een taalachterstand)	13. Brede School
4. Kinderopvang (inclusief buitenschoolse opvang)	14. Middelen voor leerlingenonderzoek
5. Peuterspeelzaalwerk	15. Maatschappelijk werk in opvangklassen
6. Schakelklas	16. Lokale Educatieve Agenda
7. Huiskamerproject	17. Natuur- en milieueducatie
8. Projectleiding overdracht PO-VO	18. Cultuureducatie
9. Coördinatie Overdracht van voorschoolse instellingen naar PO	19. Volwasseneneducatie
10. Maatschappelijke stages	

In bijlage 1 hebben we aangegeven welke belangrijke uitgangspunten in het Coalitieakkoord 2010-2014 "Keuze voor perspectief", het collegeprogramma 2010-2014 "Een slanke overheid, een sterke samenleving" en de beleidsproducten als de programmabegroting 2011 en nota's zijn vastgelegd.

Financiën en formatie

De gemeente Woerden heeft op dit moment verschillende financieringsstromen voor onderwijsgerelateerde zaken¹.

- I Geormerkt geld vanuit Rijksbeleid
- II Programmabegroting gemeente Woerden
  - A Algemene dienst

¹ Gelden voor onderwijshuisvesting en leerplicht laten we hierbij buitenbeschouwing, omdat die geen voorwerp van onderzoek zijn geweest.

B Reserve

Algemene dienst

Ad IIa:

Uit de algemene dienst wordt het volgende betaald voor zover het betrekking heeft op de onderwerpen waar dit onderzoek zich op richt:

Omschrijving	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Opmerkingen
Schoolbegeleidingsdiensten	€ 66.000	Structureel	
Maatschappelijke stages	€ 64.000	<ul style="list-style-type: none"> We ontvangen structureel € 64.000 van Rijk 2012 en 2013 deels naar combinatiefunctionarissen. Er blijft € 51.500 beschikbaar voor stages 	Door externe stagemakelaar
Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	€ 16.000	t/m 2014	
Combinatiefunctionarissen	€ 155.000	T/m 2011	Voortzetting is afhankelijk van financiering
Brede School, welzijn	€ 90.791	Structureel	

Reserve Onderwijsachterstandenbeleid

Ad II b:

De gemeente Woerden heeft een Reserve Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Deze hangt nauw samen met bijdrage vanuit het Rijk die aan OAB besteed moet worden. De jaarlijkse bijdrage is (peil 2011) € 454.892. De samenhang tussen de Reserve OAB en de Rijksbijdrage is hierin gelegen dat beide aangewend worden voor het verwezenlijken van onze beleidsdoelen op het gebied van onderwijsachterstanden.

Hiervan betalen we:

	2011	2012	2012	2014
Jaarlijks bedrag van OCW	€ 454.892	€ 454.892	€ 454.892	€ 454.892

Uitgaven

VVE (100 kinderen) ²	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000
VVE-werving	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Uren medewerkers afdeling Samenleving ³	€ 83.800	€ 83.800	€ 83.800	€ 83.800
Totaal uitgaven	€ 478.800	€ 478.800	€ 478.800	€ 478.800

Totaal Inkomsten -/- uitgaven	-€ 23.908	-€ 23.908	-€ 23.908	-€ 23.908
-------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Reserve, beginstand 31-12-2010	€ 555.456
---------------------------------------	------------------

	2011	2012	2012	2014
beginstand 31-12-....	€ 555.456	€ 216.348	€ 119.940	€ 68.532

Claims

Terugbetaling OCW wegens later starten Schakelklas dan gereserveerd	€ 100.000			
Meidenproject	€ 2.200			
Coördinatie Brede school	€ 34.000			
Vroegtijdig schoolverlaten (Key2Onderwijs)	€ 20.000			
Werkbudget LEA	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Digitale overdracht PO-VO	€ 40.000			
Overdracht Leonardo Onderwijs	€ 30.000			
Huiskamerproject PO, 3 wijken	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
Schakelklas	€ 45.000	€ 45.000		
Kansklas	€ 16.500			
totale uitgaven t.l.v. reserve	€ 315.200	€ 72.500	€ 27.500	€ 27.500
dekking overschot uitgaven bijdrage OCW	€ 23.908	€ 23.908	€ 23.908	€ 23.908
stand reserve per 31-12	€ 216.348	€ 119.940	€ 68.532	€ 17.124

² Op dit moment maken 75 doelgroepkinderen gebruik van een peuterspeelzaal bij KMN, 3 bij de Poppenkast in Kamerik en 2 doelgroepkinderen zitten op een kinderdagverblijf (deze laatste twee krijgen geen programma aangeboden. In totaal dus 80 kinderen. Er is een tijdelijke dip omdat kinderen pas per 1 januari 2011 op de leeftijd van 2.5 mogen starten, of aangemerkt mogen worden als doelgroepkind (was 2 jaar) De aantallen fluctueren per maand.

³ de salarislasten van medewerkers die zich bezighouden met o.a. OAB-beleid en LEA worden sinds 1 januari 2009 achteraf ten laste van de OAB-producten (VVE en Schakelklas) en de Reserve OAB gebracht en niet vooraf ten laste van de reserve gebracht. Voor 2009 drukten deze kosten op de algemene dienst. Over de dekking voor de begroting 2012 e.v. wordt nog overleg gevoerd.

Voor een aantal belangrijke beleidspunten is dus maar tijdelijk geld beschikbaar.

Focus van dit onderzoek

Het onderzoek naar de onderwijsvoorzieningen dient een aantal ecl's te beschrijven:

1. Onderwijsinfrastructuur, FCL 64800202
  - a. bijdrage St. schoolbegeleidingsdienst MN en Rijnstreek (ECL U34146)
  - b. bijdrage St. Beleidingscent. gerefor. Schoolonderwijs (ECL U34147)
  - c. bijdrage St. Educatief dienstverleningsinstituut MN (ECL 34148)
  - d. schoolzwemmen SBO de Keerkring (ECL 34315)
2. Onderwijsachterstandenbeleid, FCL 64800201
  - a. lokale educatieve agenda, (ECL 34666)
  - b. opvang leerlingen met gedragsproblemen (ECL 34596)
3. Natuur- en milieueducatie, natuur- en milieueducatie, FCL 64800101, ECL 34144
4. Peuterspeelzalen, subsidie KMN Kind en CO, FCL 66500101
5. Brede scholen, FC: 64800208
  - a. stimuleringsbudget brede school ECL U34154
  - b. welzijn brede school, ECL U42007
6. Combinatiefuncties, Extern personeel / personeel derden. FCL 65300301, ECL U30001

Aangezien de ecl's m.b.t. "Brede school" en "Combinatiefuncties" meer vanuit het welzijnperspectief worden ingezet, komen we ten aanzien van de onderwerpen "Brede school" en "Combinatiefuncties" met dezelfde visie in dit onderzoek en het Wmo-/welzijnonderzoek.

Wij besteden hieraan:

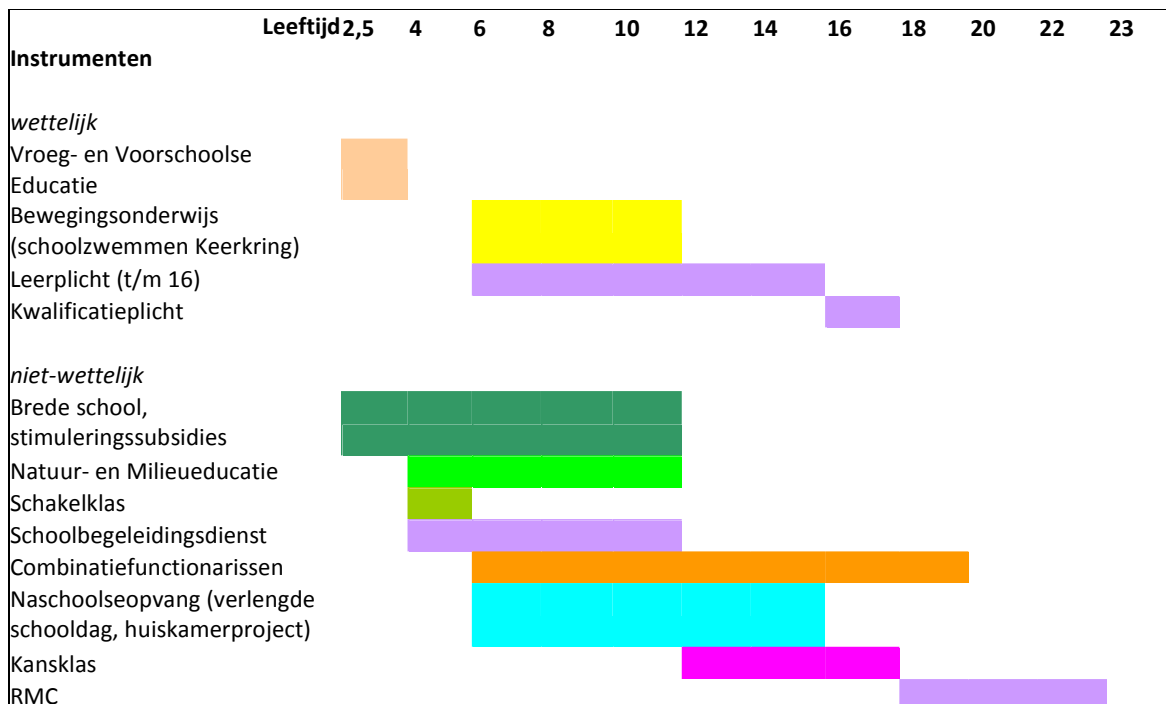
Omschrijving	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Opmerkingen
Bijdrage St. schoolbegeleidingsdienst MN en Rijnstreek (MHR) (ECL U34146)	€ 49.026	Structureel	Algemene dienst
Bijdrage St. Beleidingscent. gerefor. Schoolonderwijs (Driestar educatief)(ECL U34147)	€ 2.533	Structureel	Algemene dienst
bijdrage St. Educatief dienstverleningsinstituut MN (Eduniek) (ECL 34148)	€ 14.442	Structureel	Algemene dienst
Schoolzwemmen SBO de Keerkring (ECL	€ 19.455	Structureel	Algemene dienst
Lokale educatieve	€ 85.000 (let op:	Structureel	Uit OAB

agenda, (ECL 34666)	<i>voornemen college is om dit neerwaarts bij te stellen naar € 15.000 per jaar)</i>		<i>(zie aldaar de regel Werkbudget LEA)</i>
Opvang leerlingen met gedragsproblemen (ECL 34596)	€ 16.500	T/m 2011	Uit OAB
Natuur- en milieueducatie, natuur- en milieueducatie, FCL 64800101, ECL 34144	€ 5.071	Structureel	Algemene dienst
Peuterspeelzalen, subsidie KMN Kind en CO, FCL 66500101	€ 557.487	Structureel met een bezuinigingstaakstelling	Algemene dienst. Regulier peuterspeelzaalwerk wordt niet uit de VVE betaald.

Aan peuterspeelzaalwerk geven wij in 2011 uit:

Activiteit	Bedrag (voorlopige beschikking richting KNM)	Begroting 2011
Regulier peuterspeelzaalwerk	€ 483.570	Budget in PB 2011 is € 557.000. Contract gaat uit van € 403.300, met ruimte tot € 557.000
VVE	€ 203.034	Budget in PB 2011 is € 360.000. Per 1 maart 2011: we gaan uit van 83 kinderen (+- € 300.000, met ruimte tot 100 kinderen)
<i>Totaal</i>	<i>€ 686.604</i>	<i>€ 703.300</i>

We hebben de beleidsinstrumenten die onderwerp zijn van dit onderzoek in een tijdlijn gezet, van 2,5 jaar (als de VVE begint) tot de leeftijd van 23 jaar, als de startkwalificatie gehaald moet zijn. Deze tijdlijn ziet u hieronder.

De context van deze opdracht

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Onderwijs is een uiterst dynamisch beleidsterrein. Er zijn meer dan 2.000 onderwijsinstellingen en meer dan 1,5 miljoen leerlingen in het primair onderwijs. Er wordt per jaar € 38 miljard aan onderwijs uitgegeven door overheid, huishoudens, bedrijven en internationale organisaties. De onderwijsuitgaven bedroegen 6,6 procent van het bruto binnenlands product (bbp). De politieke ontwikkelingen staan niet stil. Wat komt er allemaal op ons af?

Passend onderwijs

Het kabinet wil kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen en een efficiënt en effectief stelsel van passend onderwijs. Ieder kind heeft recht op zo goed mogelijk onderwijs, zodat het zijn talenten optimaal kan ontwikkelen op een manier die past bij zijn capaciteiten. Ook kinderen met een handicap of gedragsproblemen. Het liefst op een gewone school waarbij het kind extra begeleiding krijgt en als het echt nodig is, in het speciaal onderwijs. Maar het huidige systeem barst uit zijn voegen. Het aantal kinderen dat een label opgeplakt krijgt omdat er iets met hen is, is de afgelopen jaren met maar liefst 65% gegroeid. Leerlingen worden hiermee soms onnodig gestigmatiseerd. In het kader van passend onderwijs moet er een dekkend continuüm van onderwijsvoorzieningen met doorgaande leerlijnen po-vo-(v)so-mbo worden gerealiseerd. Hiervoor moet een samenwerkingsverband of regio zicht hebben op de huidige expertise en aanwezige onderwijszorgvoorzieningen en de gewenste stappen richting dat dekkend continuüm.

Overkomst van de Jeugdzorg naar de gemeente

Over de decentralisatie van de zorg voor jeugd naar gemeenten maken het Rijk, IPO en VNG op hoofdlijnen afspraken in het bestuursakkoord. Naar verwachting wordt dit akkoord op korte termijn door de partijen ondertekend. Dit akkoord is mede de basis voor een brief aan de Tweede Kamer over de decentralisatie van de jeugdzorg van de staatssecretaris van VWS. Over deze brief zullen nog consultaties gaan plaatsvinden met gemeenten, provincies en veldorganisaties. De brief wordt in het voorjaar naar de Tweede Kamer gestuurd. In het regeerakkoord is over de jeugdzorg ook het nodige opgenomen: "Er moet één financieringssysteem komen voor het huidige preventieve beleid, de huidige vrijwillige provinciale jeugdzorg, de jeugd-LVG en de jeugd-GGZ. In lijn met advies van de Parlementaire Werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg, worden gefaseerd alle taken op het gebied van jeugdzorg overgeheveld naar de gemeenten. Het betreft hier: jeugd-GGZ (zowel AWBZ als Zorgverzekeringswet), provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en licht verstandelijk gehandicapte jeugd. Preventie en vrijwillige hulpverlening wordt in goede afstemming met gedwongen hulpverlening georganiseerd door (samenwerkende) gemeenten. De Centra voor Jeugd en Gezin die inmiddels gerealiseerd zijn, zullen bij de overheveling naar de (samenwerkende) gemeenten gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten."

Doorontwikkeling Centra voor Jeugd en Gezin

In 2011 opent Woerden een tweede locatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG biedt vanuit de frontoffice informatie en advies aan al degenen die zich in de rol van ouder, mantelzorger of (semi)professional betrokken voelen bij het opvoeden en opgroeien van de jeugd in Woerden. Dat kan face-tot-face tijdens de inlooppreekuren, aan de telefoon, via een website of middels een aanbod van folders en cursussen. Burgers beschikken met het CJG over een centraal informatie- en adviespunt over het opgroeien, opvoeden en ontwikkelen van de jeugd. Daarbij is het voornaamste doel het informele netwerk van jongeren en ouders zodanig te versterken en bij te staan dat er een preventieve werking vanuit kan gaan.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is er daarnaast ook voor de (semi)professionals die dagelijks met de jeugd in contact staan en soms de jeugdketen in al zijn complexiteit niet meer kunnen overzien. In dat verband heeft het CJG een grote meerwaarde voor het onderwijs om dat wordt bijgedragen aan de ontzorging van het onderwijs. Denk aan de leerkracht die het vermoeden heeft dat een kind in de klas problemen thuis heeft (schulden- of gezondheidsproblemen ouders). De vraag is waar zijn signalen terecht komen als de problemen niet meteen onderwijsgerelateerd zijn. Voor de leerkracht kan het een ontlasting zijn om in contact te treden met het Centrum voor Jeugd en Gezin en te bespreken of het noodzakelijk is om enige begeleiding of ondersteuning te bieden, bijvoorbeeld door een maatschappelijk werker te betrekken. Het kan waardevol zijn om het gezin als casus in te brengen bij het multidisciplinair overleg van het CJG en met professionals van diverse disciplines te bespreken of, en zo ja welke, (lichte) hulpverlening noodzakelijk is.

Een scenario, meerdere uitwerkingen

Algemeen uitgangspunt: 1 doelstelling, 1 regieoverleg

De gemeente gaat haar regierol versterken en zichtbaarder maken in de samenleving. De gemeente zal haar kracht en positie aanwenden om de inwoners en instellingen te betrekken ('in hun kracht te zetten') om de doelstellingen te halen. Dat betekent een heel herkenbare enthousiaste en betrokken regierol (voorzitten/sturen van belangrijke afstemmingsoverleggen en aanjager van initiatieven). Daarbij onderkent zij dat de gedetailleerde uitwerking van de doelstelling in eerste instantie wordt overgelaten aan de instellingen die de leerlingen het beste kennen: de scholen zelf.

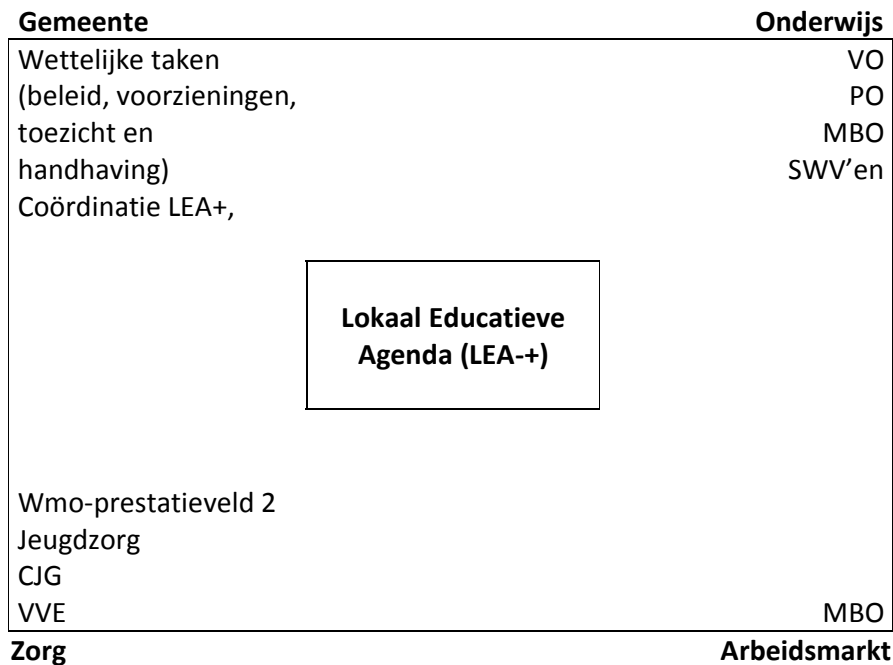
Iedereen van 23 jaar heeft een startkwalificatie. Daar gaat het om. En dat betekent dat we vooral inzetten om achterstanden te voorkomen en weg te nemen en alles in het werk te stellen om te voorkomen dat leerlingen vroegtijdig uitvallen⁴. Daarbij is de inzet van onderwijsinstellingen van groot belang, maar ook de inzet van zorgverleners. We willen daarom het strategische overleg, dat nu in de LEA (Lokale Educatieve Agenda) wordt gevoerd, ook binnen de LEA gaan voeren met het Centrum voor Jeugd en Gezin. Zij worden dus ook partner in de LEA, die daardoor een iets andere naam krijgt: De LEA+ (werktitel)

De wethouder Onderwijs is en blijft voorzitter, om zo te kunnen aanjagen, signalen te kunnen oppikken en doorgeven en ervoor te zorgen dat alle partners in de LEA+ elkaar aanspreken op het nemen van verantwoordelijkheid.

---

⁴ De gemeente heeft in 2007 het convenant ondertekend om het aantal voortijdige schoolverlaters samen met de scholen met 40% terug te dringen tussen 2007 - 2011. Op 1 oktober 2010 hadden we op de vermindering van 30% moeten zitten. Dit was met 127 schoolverlaters echter nog maar 18,6%.

De LEA+ ziet er als volgt uit:

We beseffen dat de doelstelling *Iedereen van 23 jaar heeft een startkwalificatie* subdoelen nodig heeft, aangezien niet alle partners op dezelfde wijze hieraan kunnen bijdragen. Als richting kan gedacht worden aan het maken van afsprakenkaders met:

- het Primair Onderwijs: we voorkomen zoveel mogelijk achterstand
- Het Voortgezet Onderwijs: we voorkomen zoveel mogelijk uitval
- Het MBO: Iedereen die het MBO verlaat heeft een startkwalificatie
- Met de zorgpartners die vanuit de gedachte “één gezin, één plan” aandacht hebben voor de opvoed- en ontwikkelproblemen in gezinnen.
- Met overige partners worden maatwerkafspraken gemaakt

In dit overleg wordt op strategisch niveau gesproken over komende beleidsontwikkelingen en de antwoorden die de betrokken instellingen (en de gemeente) daarop hebben. De concrete uitwerking-op-de-werkvloer komt nadrukkelijker dan nu binnen de invloedssfeer van de schoolinstellingen. Aangezien zij de leerlingen kennen, kunnen zij het beste keuzes maken of achterstanden en uitval het beste bestreden kan worden door bijvoorbeeld schakelklassen, onderwijs voor hoogbegaafden, extra onderzoeken door een schoolbegeleidingsdienst of de inzet van combinatiefunctionarissen.

De inzet van de gemeente verandert daardoor ook. Niet meer zal de focus liggen op afzonderlijke instrumenten, maar de focus zal liggen op het bespreken van de wijze waarop de instellingen die doelstelling (met eigen instellingsbudget en een door de gemeente aan de betrokken instellingen ter beschikking gesteld budget) realiseren. Dit is niet zo zeer een paradigmaverschuiving, als wel een logisch vervolg op de trend om de expertise van de professionals te benutten.

Dit betekent dat het voor het onderwijs- en achterstandenbeleid beschikbare budget meer wordt geclusterd en dat de gemeente minder verschillende beleidsdoelen nastreeft. Dus géén eigen actief beleid op het gebied van achterstanden (Kansklassen, onderwijs-arbeidsmarktbeleid, hoogbegaafden en overdracht PO-VO), maar één doelstelling, met een daarvoor aan de instellingen/samenwerkingsverband beschikbaar gesteld budget en een duidelijk opdrachtgeverschap op de terreinen waar dat hoort. Daarom zal bij ieder hierna volgende onderwerp als eerste optie worden aangeboden: 'het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.' Als deze optie consequent wordt gehanteerd, kan in de periode na april worden vastgesteld hoe deze invulling van de regiefunctie leidt tot een precieze inzet vanuit de afdeling Samenleving.

Gelet op het feit dat bij de meeste van onderstaande beleidsinstrumenten sprake is van realisatie via subsidies en we op die beleidsterreinen feitelijk nu al een regie- en aanjaagrol of een controlerende en toezichthoudende rol hebben, zal een versobering van één of meerdere beleidsinstrumenten (vrijwel) niet leiden tot formatiereductie.

Wettelijke taken versus vrijheid

Wij erkennen dat bovenstaande verantwoordelijkheidstoedeling aan de LEA-plus een opwaardering betekent van de huidige LEA. Juist op die tafel moeten de strategische keuzes worden gemaakt. We beseffen dat de formele verantwoordelijkheid van de gemeente (zoals op het gebied van toezicht en verantwoording aan het Rijk) en de partners kan interfereren met de behoefte om binnen de LEA-plus vérgaande samenwerkingsafspraken te maken. Het motto kan zijn: samen één doelstelling, samen werken en ieder haar eigen verantwoordelijkheid.

Hoe gaan we onze doelstelling verwezenlijken?

Hieronder treft u de door het college aangewezen te onderzoeken ecl's aan in relatie tot de vraag in hoeverre ze bijdragen aan het verwezenlijken van onze doelstellingen, namelijk dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie moet hebben. We hebben telkens verschillende alternatieven, die meestal volgens het volgende patroon zijn opgebouwd:

1. we laten de precieze invulling over aan de professionals in het veld, in overleg via het LEA-+ en onverminderd onze wettelijke taken.
2. we handhaven de voorziening
3. we hebben één of meerdere versoberingalternatieven
4. we schaffen de voorziening af.

Het bestuur wordt zo optimaal in staat gesteld keuzes te maken, die uiteraard per voorziening kunnen verschillen. De precieze uitwerking van de alternatieven is nog niet doorgerekend. Daar is ook nog (ook na behandeling in juni) tijd voor. Ook de voorwaarden van Awb m.b.t. de afbouw/beëindiging van subsidies zullen in acht genomen moeten worden. Belangrijk is dat het bestuur thans richting kiest.

Scenario's per beleidsinstrument

Hieronder gaan we de door het college aangegeven ecl's na en geven daarvan een aantal opties aan, voor het geval het bestuur er niet voor kiest de verdere uitwerking van de verwezenlijking van de doelstelling aan de instellingen (en het LEZA) over te laten.

Daarbij geven we tevens aan:

- of een voorziening een (belangrijke) bijdrage levert aan het bereiken van de doelstelling, namelijk dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft en
- wat de voorkeursvariant is die hoort bij het (optimaal) bereiken van de doelstelling.

Wij moeten op deze plaats wel aandacht vragen voor twee aspecten:

1. Volgens de Algemene Wet Bestuursrecht (artikel 4:51) kan, bij een beleidsombuiging in het geval er een duurzame subsidierelatie is, de subsidie niet zomaar worden stopgezet. Stopzetting van subsidie kan alleen met inachtneming van een redelijke termijn. Besluitvorming en de mededeling daarvan aan gesubsidieerde instellingen dienen – indien effect voor 2012 beoogd is – zeer tijdig moeten plaatsvinden (bijvoorbeeld voor 1 juli).
2. Wij hebben in dit onderzoek niet bij alle producten vermeld hoeveel interne ambtelijke capaciteit ermee gemoeid is. De reden hiervoor is dat niet op alle producten uren worden geschreven en omdat uren soms tegelijkertijd voor verschillende beleidsdoelen ingezet worden. Bij de keuze van het bestuur op één of meerdere producten te bezuinigen, zal uiteraard een nadere detaillering van ureninzet worden opgesteld.

Per ecl levert het onderzoek de volgende scenario's op:

Schakelklas

Schakelklassen zijn bestemd voor leerlingen in het primair onderwijs die te kampen hebben met taalachterstand. Het doel is om die leerlingen gedurende een schooljaar zodanig bij te spijkeren dat zij daarna in staat zijn om het onderwijs op hun eigen niveau te vervolgen. Zij krijgen gedurende dat schooljaar intensief taalonderwijs.

Sinds 1 augustus 2010 zijn de regels voor schakelklassen gedereguleerd. Schakelklassen maken deel uit van afspraken die gemeente en schoolbesturen maken over de bevordering van de Nederlandse taal, met het oog op het bestrijden van onderwijsachterstanden.

Per jaar maken in Woerden ongeveer 20 kinderen gebruik van de Schakelklas. Dat kost € 45.000 en wordt betaald uit de reserve OAB t/m 2012. Het doel is het gericht aanpakken van taalachterstanden bij jonge kinderen (m.n. groepen 1 en 2) om de aansluiting bij het onderwijsleerproces te hervinden. De activiteiten van de Schakelklas sluiten goed aan bij het verwezenlijken van onze doelstelling.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. We zetten de Schakelklas voort en bieden die voorziening t/m juli 2012. Daarna dient in nieuwe financiering voorzien te worden.

3. We houden de Schakelklas in stand en delen de kosten met de scholen. Besparing: € 22.500.
4. We schrappen de voorziening. Daarmee besparen we op termijn € 45.000, maar lopen er ongeveer 20 kinderen een taalachterstand op. Wellicht kan er meer met vrijwilligers worden gewerkt om de taalachterstand weg te werken.

Kansklas

Leerlingen met gedragsproblemen worden tijdelijk in deze voorziening opgevangen en krijgen een intensieve begeleiding. Dit komt ook de andere leerlingen in de klas ten goede. Na verblijf in de Kansklas worden de leerlingen weer teruggeplaatst in het reguliere onderwijs. Maatschappelijk werk is een belangrijke component van deze voorziening. De Kansklas wordt als een belangrijke manier gezien om achterstanden te voorkomen, achterstanden weg te werken resp. uitval te voorkomen en helpt daarmee aan het verwezenlijken van de doelstelling.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. Er is alleen voor 2011 nog een budget voorzien voor maatschappelijk werk in de Kansklas (€ 16.500). Voortzetting dient uit de algemene dienst te komen.
3. We handhaven het instrument subsidiëring van maatschappelijk werk in de Kansklas, doch de voorziening dient vanuit bestaande budgetten van het Algemeen Maatschappelijk Werk gefinancierd te worden.
4. De Kansklas wordt beëindigd vanwege het ontbreken van de financiën. We accepteren dat de aanpak in de Kansklas minder succesvol zal zijn door het wegvallen van maatschappelijk werk en accepteren daarmee het risico op uitval van de doelgroep en dat leerlingen met gedragsproblemen tot die tijd in de eigen klas het onderwijs lastiger maken.

Onderzoek van leerlingen in het primair onderwijs (voorheen SBD)

Leerlingen die een achterstand hebben, kunnen getest worden waarmee de achterstand en een adequate reactie daarop bepaald kan worden. Daarvoor kunnen de scholen hun Rijksbijdrage van (peil 2010-2011) € 49,29 per leerling inzetten, maar ook vanuit de gemeente Woerden wordt er (per 2011) € 11,78 geïnvesteerd. Deze taak wordt door de scholen als heel waardevol gezien en draagt bij aan het verwezenlijken van de doelstelling.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft (*dit sluit ook aan bij het advies van de werkgroep 'SBD-middelen' van de LEA*).
2. We zetten de activiteiten en het beschikbare budget (van € 66.000) voort.
3. We verminderen de gemeentelijke bijdrage met de helft, aangezien de scholen zelf financiering vanuit het Rijk ontvangen.

4. We stoppen de gemeentelijke bijdrage, aangezien de scholen zelf vanuit hun Rijksbijdrage deze dienstverlening kunnen bekostigen. Het samenwerkingsverband kan eventueel binnen eigen middelen herprioriteren.

Schoolzwemmen De Keerkring

De gemeente stelt alleen het Speciaal Basis Onderwijs van De Keerkring budget ter beschikking om schoolzwemmen te betalen. Dit heeft met de doelgroep te maken. Het zwemmen oefent de motoriek wat leerprestaties ten goede komt en vergroot sociale vaardigheden. Er ligt maar in zeer beperkte mate een relatie met het bereiken van onze doelstelling. We erkennen dat de doelgroep van het Speciaal Onderwijs in weinig gevallen een startkwalificatie zal halen. Dit kan een dragend argument zijn in dit geval minder focus te hebben op de vraag of het schoolzwemmen een (directe) relatie heeft met het bereiken van de doelstelling dat iedereen met 23 jaar een startkwalificatie heeft.

In het geval van subsidiering van het schoolzwemmen wordt afgezien, moet met twee aspecten rekening worden gehouden:

- a. in het contract met Optisport m.b.t. het beheer en exploitatie van zwembad Batenstein is afgesproken dat zij omzet genereren van (afgerond) € 19.000 voor het schoolzwemmen van de Keerkring.
- b. Scholen hebben recht op ruimte voor bewegingsonderwijs. Als er minder beslag wordt gelegd op het zwemwater, zal de vraag naar een gymlokaal toenemen voor 5 of 11 groepen. Een eerste voorzichtige verkenning leidt tot de uitkomst dat deze grotere vraag ingepast kan worden in de beschikbare capaciteit. Dit kan echter gevolgen hebben voor een of meerdere sportverenigingen.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. Wij gaan door met het subsidiëren van het schoolzwemmen en blijven dit uit de algemene middelen betalen.
3. Er wordt alleen subsidie aangeboden voor leerlingen tot 10 jaar en voor oudere kinderen die nog geen zwemdiploma hebben. Dit levert naar het idee van de Keerkring ongeveer de helft van de subsidie op: € 9.750. Voor 5 groepen zal een gymlokaal gevonden moeten worden. Dit moet in overleg met Optisport gebeuren. *Deze variant is een voorstel van de Keerkring zelf.*
4. Wij stoppen met het subsidiëren van het schoolzwemmen voor de Keerkring. Dit levert op termijn € 19.455 op. Voor 11 groepen zal een gymlokaal gevonden moeten worden. Over aanpassingen moet met Optisport worden gesproken.

Vroeg- en Voorschoolse Educatie

Sinds 1 augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE-wet) van kracht. De wet wil dat alle jonge kinderen met een (dreigende) taalachterstand een aanbod krijgen, zodat deze liefst zonder achterstand in de Nederlandse taal aan de basisschool kunnen beginnen. Daar kan de VVE een belangrijke bijdrage aanleveren.

Op dit moment hebben wij een wettelijke verplichting aanbod te faciliteren voor 70 VVE-kinderen en bieden wij een voorziening voor 100 kinderen. Deze uitbreiding van 70 naar 100 kinderen wordt door het veld als zeer gewenst gezien. Deze voorziening biedt een belangrijke bijdrage aan het verwezenlijken van onze doelstelling.

Alternatieven:

1. Door het wettelijke karakter van VVE (en de verantwoordingsrelatie richting het Rijk) wordt het VVE-beleid in LEA-plus besproken ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. We handhaven de voorziening (VVE bij peuterspeelzaalwerk) zoals die nu geldt voor 100 kinderen.
3. Er wordt alleen gesubsidieerd peuterspeelzaalwerk aangeboden voor (de 70) VVE-kinderen (zie peuterspeelzaalwerk).
4. We stoppen met het reguliere peuterspeelzaalwerk en brengen de VVE-doelgroep vanaf 2013 onder bij de Kinderopvang. We brengen de groep waarvoor we budget beschikbaar stellen, terug naar de groep van 70 VVE-kinderen (een aantal ouders zal in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag).

Peuterspeelzaalwerk

Het peuterspeelzaalwerk, een niet-wettelijke taak, biedt aan jonge kinderen een kans om op jonge leeftijd in aanraking te komen met andere kinderen en basale schoolse vaardigheden te ontwikkelen. De opvoeding vindt niet alleen thuis, maar ook in de groep plaats. Achterstanden kunnen vroegtijdig gesignaleerd en bestreden worden. Het peuterspeelzaalwerk kan een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van de doelstelling.

Kosten en eigen bijdrage

De kosten voor de gemeente zijn € 1.100 per kind per jaar⁵. Daarnaast betalen ouders in Woerden in 2011 een eigen bijdrage van € 660 per jaar rechtstreeks aan de aanbieder. Gemeenten hebben vrijheid de eigen bijdrage vast te stellen.

Overwogen kan worden een hogere eigen bijdrage voor ouders in te voeren om zo de kosten voor de gemeente te drukken via een lagere subsidie aan de aanbieder. Daarbij dient dan wel rekening gehouden te worden met de toegankelijkheid. toegankelijk voor de doelgroep.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. We houden het peuterspeelzaalwerk op de huidige manier in stand. Door verminderd budget op basis van een bestaande taakstelling zullen wij besparingen realiseren. In 2014 zal er naar verwachting maximaal € 437.000 begroot staan.

---

⁵ Uitgaande van 2 ochtenden van 3 uur. Voor 2 middagen van 2,5 uur is de kostprijs € 1.000. In 2012 zal het contract met de aanbieder iets veranderen: dan wordt er niet langer 2 x 3 uur, maar 2 x 2,5 uur per week aangeboden. Dit brengt de kostprijs voor de gemeente naar beneden (de eigen bijdrage voor ouders gaat per jaar van € 660 naar € 550).

3. Vanaf 2014 wordt het regulier peuterspeelzaalwerk in afgeslankte vorm voortgezet. Alleen in doelgroepgebieden wordt het aangeboden (voor alle ouders). Dit betreft ongeveer 220 kinderen. Besparing: ongeveer € 150.000.
4. We stoppen met het subsidiëren van regulier peuterspeelzaalwerk per 1 januari 2014. Hierdoor zal er waarschijnlijk alleen kinderopvang zijn. Afhankelijk van het inkomen en gezinssituatie kunnen ouders (die niet voor Kinderopvangtoeslag in aanmerking komen) een toeslag van de gemeente krijgen. Besparing: maximaal ongeveer € 100.000 t.o.v. beschikbare budget 2014.
5. We stoppen met het subsidiëren van regulier peuterspeelzaalwerk per 1 januari 2014. De VVE-doelgroep wordt ondergebracht bij de Kinderopvang. Besparing: PM
6. Onverminderd voorgaande opties: aan de ouders wordt een hogere inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd.

Combinatiefunctionarissen

Combinatiefunctionarissen bieden sinds 2009 een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van activiteiten van kinderen. Deze nieuwe functionarissen moeten leiden tot uitbreiding van het aantal brede scholen (met sport- en cultuuraanbod), versterking van sportverenigingen, bevordering van de kennismaking met kunst en cultuur, stimulering van actieve kunstbeoefening en stimulering van het dagelijks sport- en beweegaanbod. Zij combineren sport, cultuur en onderwijs en bieden daarmee een uitstekend instrument kosten nu € 240.000, € 155.00 van ons en cofinanciering (= 40% vanuit het Rijk). De uitvoering is in handen van de sportinstellingen terwijl de werkgeversrol bij de welzijnsinstelling ligt. Voor ons eigen budget wordt vooral het budget Buurtsport als basis gehanteerd (maar ook de budgetten voor maatschappelijke stage, huiskamerproject). Er zijn thans 5,2 fte aan het werk. De gemeente Woerden zal, teneinde de cofinanciering vast te houden, moeten doorgroeien naar 8,7 fte, hetgeen zal leiden tot een stijging van de Woerdense inspanning tot € 236.000 vanaf 2012. Voor de groei van bijna € 100.000 wordt op dit moment dekking gezocht (o.a. door derden).

De gemeente heeft de laatste jaren flink geïnvesteerd in de combinatiefunctionarissen. De scholen en de gemeente zijn tevreden over de werkzaamheden⁶. De werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen hebben maar een beperkte relatie met het behalen van de doelstelling.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. We erkennen de waarde van de inzet en handhaven onze bijdrage. Deze groeit vanaf 2012 naar 8,7 fte en daarmee het beslag op de middelen naar € 236.000. Financiering komt uit de algemene dienst (bijvoorbeeld uit de Brede School, zie hierna)
3. We consolideren onze eigen inzet van € 155.000 en proberen via bestuurlijke overeenstemming tot een lager aantal dan 8,7 fte te komen. Mocht het aantal toch

---

⁶ Mocht besloten worden te stoppen met de combinatiefunctionarissen, dan dient een dergelijk besluit liefst voor 1 juli genomen te worden.

8,7 fte moeten worden, dan kan dit alleen als de (co)financiering wordt geregeld waarmee de ontbrekende € 100.000 wordt geregeld. Meer nadruk op de groep jongeren die een achterstand hebben.

4. We bouwen de combinatiefunctionarissen af tot 0. We zijn de investering (in geld en tijd) kwijt. Dit levert (op termijn) een besparing op van € 155.000. Dit geld kan voor andere doeleinden of het begrotingstekort worden aangewend.

Brede School, welzijn

De “Brede school” is een inhoudelijk samenwerkingsverband waarin kinderopvang, onderwijs, welzijn en gemeente werken aan participatie van kinderen. In tweede lijnen zijn wijk- en dorpsplatforms, verenigingen en professionele aanbieders (Klooster) betrokken. Er wordt gewerkt aan het vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen in de leeftijd van 4 –12 jaar. Op dit moment wordt er in vier wijken gewerkt met een uitvoeringsplan. In de overige wijken is er enige vorm van activiteiten. De *Brede School, welzijn* draagt bij aan het verwezenlijken van de doelstelling.

Alternatieven:

1. We erkennen de waarde van de inzet en handhaven onze bijdrage.
2. We stellen vast dat er overlap is met de inzet vanuit de combinatiefunctionarissen en de Brede school en voegen deze samen. Op deze manier is de cofinanciering voor de combinatiefunctionarissen gerealiseerd.
3. We stoppen met de inzet van de Brede school en bouwen onze inzet af. We lopen hiermee een imago risico, omdat er vanuit de gemeente en diverse partijen vele jaren ingezet is op de Brede school.

Natuur- en Milieueducatie

De Milieudienst Noord-West Utrecht verzorgt voor vier gemeenten informatie/lessen/projecten/producten over natuur en milieu voor kinderen en volwassenen. Voor alle basisscholen in o.m. Woerden verzorgt NME o.a. lesmateriaal, excursies en tentoonstellingen. Door de natuur te ervaren en te ontmoeten leren de leerlingen hun leefomgeving, natuur en milieu te waarderen. Met deze ervaring leren leerlingen ook na te denken over hun keuzes en welke betekenis die hebben voor natuur en milieu. Woerden geeft ruim € 100.000 per jaar uit aan NME, waarvan € 5.071 op de begroting van Samenleving drukt (m.n. voor educatieve taken) en onderdeel uitmaakt van dit onderzoek naar de onderwijsvoorzieningen.

NME wordt door de scholen als heel waardevol ervaren, maar men heeft er weinig behoefte aan hier vanuit de eigen middelen aan bij te dragen. Ook ligt er maar in zeer beperkte mate een relatie met het bereiken van onze doelstelling.

Wij merken op dat in het ZBB-onderzoek naar Cultuur o.m. aandacht wordt geschonken aan Cultuureducatie. Ook die educatie is een vorm van informele educatie, die niet zo zeer ten laste van de scholen komen, maar wel bijdragen aan de vorming van leerlingen.

Alternatieven:

1. Het budget, onverminderd een uitspraak over de hoogte van het geheel, wordt in handen gesteld van de LEA-plus ter uitvoering van de doelstelling dat iedereen van 23 jaar een startkwalificatie heeft.
2. We erkennen de waarde van de NME en handhaven onze bijdrage. Financiering komt uit de algemene dienst.
3. De NME levert geen onmisbare bijdrage aan het bereiken van de doelstelling (iedereen van 23 jaar heeft een startkwalificatie). De subsidie aan de NME wordt gehalveerd en wordt samen met andere educatiebudgetten gezien.
4. De NME levert geen onmisbare bijdrage aan het bereiken van de doelstelling. De subsidie aan de NME wordt afgebouwd.

Tabel Toetsing aan de doelstelling:

	Voorziening	Bijdrage aan Doelstelling?	Voorkeursvariant (als instellingen/LEA plus niet het primaat krijgen)	Mogelijke besparing
1.	Schakelklas	++	We zetten de Schakelklas voort en bieden die voorziening t/m juli 2012. Daarna dient in nieuwe financiering voorzien te worden.	Geen. Nieuwe middelen moeten gevonden worden (extra geld of reallocatie)
2.	Maatschappelijk werk in de Kansklas	++	Er is alleen voor 2011 nog een budget voorzien voor de Kansklas (€ 16.500). Voortzetting dient uit de algemene dienst te komen.	Geen. Nieuwe middelen moeten gevonden worden (extra geld of reallocatie)
3.	Testen van leerlingen in het primair onderwijs	+	We verminderen de gemeentelijke bijdrage met de helft, aangezien de scholen zelf financiering vanuit het Rijk ontvangen.	€ 33.000 structureel
4.	Schoolzwemmen De Keerkring	0	Wij stoppen met het subsidiëren van het schoolzwemmen voor de Keerkring. Dit levert op termijn € 19.455 op. Voor 11 groepen zal een gymlokaal gevonden moeten worden. Dit heeft consequenties voor de afspraken met Optisport.	€ 19.455, minus eventuele extra kosten gebruik gymlokaal.
		+	Als alternatief (minder geredeneerd vanuit de doelstelling) kan met het voorstel van de Keerkring worden volstaan).	€ 9.727, minus eventuele extra kosten gebruik gymlokaal.
5.	Vroeg- en Voorschoolse Educatie	++	Er wordt alleen gesubsidieerd peuterspeelzaalwerk aangeboden voor (de 100) VVE-kinderen (zie peuterspeelzaalwerk). Dit wordt als onwenselijk gezien door het veld. Zij zien graag peuterspeelzaalwerk zonder onderscheid naar wel/geen achterstanden.	Geen.

6.	Peuterspeelzaalwerk	+	We stoppen met het subsidiëren van regulier peuterspeelzaalwerk per 1 januari 2014. Hierdoor zal er waarschijnlijk alleen kinderopvang zijn. Afhankelijk van het inkomen en gezinssituatie kunnen ouders (die niet voor Kinderopvangtoeslag in aanmerking komen) een toeslag van de gemeente krijgen. Besparing: maximaal ongeveer € 100.000 t.o.v. beschikbare budget 2014.	2014: € 100.000
7.	Combinatiefunctionarissen	+	We consolideren onze eigen inzet van € 155.000 en proberen via bestuurlijke overeenstemming tot een lager aantal dan 8,7 fte te komen. Mocht het aantal toch 8,7 fte moeten worden, dan kan dit alleen als de (co)financiering wordt geregeld waarmee de ontbrekende € 100.000 wordt geregeld. Meer nadruk op de groep jongeren die een achterstand heeft.	In relatie met de <i>Brede School, welzijn</i> bezien.
8.	Brede School, welzijn	+	We stellen vast dat er overlap is met de inzet vanuit de combinatiefunctionarissen en de Brede school en voegen deze samen. Op deze manier is de cofinanciering voor de combinatiefunctionarissen gerealiseerd.	In relatie met de combinatiefunctionarissen bezien.
9.	Natuur- en Milieueducatie	0	De NME levert geen onmisbare bijdrage aan het bereiken van de doelstelling. De subsidie aan de NME wordt afgebouwd.	€ 5.071

Uitleg van de plusjes en minnetjes.

- ++ Draagt sterk bij aan de verwezenlijking van de doelstelling
- + Draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstelling
- 0 Er is geen overtuigend verband met de verwezenlijking van de doelstelling
- Doet afbreuk aan de verwezenlijking van de doelstelling
- Doet sterk afbreuk aan de verwezenlijking van de doelstelling

Verantwoording

Het onderzoek naar de onderwijsvoorzieningen is door de afdeling Samenleving uitgevoerd. Vele medewerkers hebben zich hiervoor ingezet in de periode januari – april 2011. Ook is er twee keer een gesprek geweest binnen de LEA over de ‘stip op de horizon’ en mogelijke bezuinigingsopties. Wij danken alle deelnemers voor hun participatie en waardevolle inbreng. De LEA heeft zich (nog) niet expliciet uitgesproken over de versterking van hun positie, maar verwacht wordt dat deze versterking (naar een LEA-plus) op een positieve grondhouding mag rekenen.

Ook hebben wij ons laten inspireren door de bezuinigingssuggesties die via ikbenwoerden zijn aangeleverd. De vele suggesties m.b.t. onderwijs laten zien dat onderwijs een prominente plek inneemt in de belevingswereld van Woerden.

Woerden, april 2011

Bijlage 1 Het geldende beleid

Coalitieakkoord 2010-2014 “Keuze voor perspectief”

1. Het goud van Woerden. De coalitie gaat uit van de kracht en creativiteit van individuen, ondernemingen, verenigingen en organisaties. Ingezet wordt op de ontwikkeling en versterking van dit netwerk.
2. Peuterspeelzalen bezuiniging (€ 60.000 structureel vanaf 2011)
3. De coalitie maakt zich zorgen over achterstanden in het onderwijs en het toenemende schooluitval. De aanpak is gericht op het zo vroeg mogelijk wegwerken van achterstanden en tegengaan van schooluitval. Het uiteindelijke doel moet zijn dat elke leerling met een diploma de school verlaat.
4. Investerings in jongeren hebben het meeste maatschappelijk effect.
5. Ingezet wordt op een spoedig realiseren van de Brede School in Harmelen.
6. Gezien de positie van het openbaar onderwijs verdient het extra aandacht.
7. De coalitie gaat na of het aantrekken van andere schoolopleidingen haalbaar is, aanvullend op het bestaande onderwijs. Hierbij verdient de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt aandacht.

Collegeprogramma 2010-2014 “Een slanke overheid, een sterke samenleving”

1. Iedereen doet mee; de aandacht moet vooral gaan naar de mensen die het het hardste nodig hebben en naar preventie (van bijvoorbeeld onderwijsachterstanden). We willen bereiken dat kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar zich ontwikkelen tot volwassen mensen die deelnemen aan de samenleving en aan de arbeidsmarkt. Het behalen van een startkwalificatie (een diploma op havo-, vwo- of MBO-2-niveau) is daarin speerpunt. Wij willen dat jongeren kunnen opgroeien tot gezonde, zelfstandige en betrokken burgers.
2. Een sterke lokale samenleving; verbinding/samenwerking realiseren tussen partners.
3. Een gezond huishoudboekje; soberheid en duurzame gebouwen.

Programmabegroting 2011

1. Minimaal 70 kinderen met (een dreigende) taalachterstand worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en krijgen een aanbod Voor- en Vroegschoolse Educatie, waardoor de taalontwikkeling wordt gestimuleerd.
2. Risicokinderen/-gezinnen (medisch, taal, sociaal emotioneel) zijn in beeld en er is via zorginstellingen en onderwijs een (hulp)aanbod beschikbaar gericht op de vraag. Het uitgangspunt is daarbij één gezin, één plan, meer uren aanwezig in het gezin in plaats van indiceren en coördineren
3. Er zijn laagdrempelige voorzieningen en preventieve activiteiten die de ontwikkeling van kinderen en jongeren stimuleren
4. Brede school activiteiten worden gestimuleerd. De relatie tussen scholen en de wijk is versterkt
5. Alle VVE-doelgroepkinderen krijgen vier dagdelen een VVE-programma aangeboden.
6. Het aantal dagdelen peuterspeelzalen wordt teruggebracht van 82 naar 70, vanwege dalend bezettingspercentage en bezuinigingsopdracht.
7. Uitvoering van het nieuwe beleidskader Brede School.